

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
 Vidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

LÁSZLÓ JOZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 271.

TOLLHEGYEN.

— július 31.

(Október 6.) *Justh Gyula* elnök elfejtette a Házat felszólítani okt. 6. méltó megünneplése tárgyában. Feledékenysége nem kisebb méretű, mint a *Barabás Béláé*, ámbar *Justh* 1849. vértanuiról feledkezett meg, *Barabás* önmagáról és maga-magát tette meg vértanuvá. Kellemetlen, hogy a Ház elnökének eme feledékenysége egyszerre esik meg rajta — valódi belső titkos tanácsossá való kineveztetésével.

(Evés közben jő meg az ótvágy.)

Ugy látszik, illik ez a közmondás derék horvát testvéreinkre is. Még nem adtak semmit, de annál többet kívánnak — eszébe. Egy zágrábi távirat jelenti ugyanis, hogy a horvát pártok többsége elhatározta a horvát országgyűlés összehívásának elhalasztását s azt mondja, hogy ezt a határozatot „a horvát királyi kormány” kívánáságra hozták. Maga a határozat ezáltal nem esik szó alá. Anál nyomatékosabban tiltakozni kell azonban a horvát királyi kormány kifejezés ellen. A szeretetreméltó Horvátországnak csak „külön országos kormány” van, királyi kormánya azonban nincsen. A mint hogy nincs külön horvát király, mert az 1868: XXX. törvény szerint Horvátország Magyarországgal együtt egységesen a Szent István koronájával megkoronázott király jogára alá tartozik. A horvát királyi különállás felélesztésének kísérletét,

bármily jelentéktelen külsőségekben, apró omecekkben jelentkezik is, eleve a kellő komolysággal és súlyjal vissza kell utasítani. A koalíció kormányra jutása óta Magyarország ugyanis igen messzemenő méltányosságot gyakorol a horvátok különleges nemzeti aspirációival szemben, de az állam és a korona, valamint a királyi méltóság egységét, a mely jelképe egy állami egységnek, semmiféle méltányosság fel nem adhatja.

(Még egyszer *Justh Gyula*.) A politikában semmi sem lehetetlen. Ha az Eiffel-torony valamiképp politizálásra adná felhőkoszoruzta fejét, könnyen kerülne oly helyzetbe, hogy tótágast kellene állnia. És meg is tudná cselekedni. Az még a kisebbrendű tótágások közé tartozik, hogy *Kossuth* Lajos fiával kezét fogott a király, sőt miniszternek nevezte ki. Elvégre *Kossuth* Ferenc mindig higgadt és mérsékelt politikus volt; de kezét fogott *Barabással* is, aki tudott kellemetlenkedni s akit úgy szerettek Bécsben, mint *Lucifer* a tömjénfüstöt. Sok furcsa helyzetet is teremtett a megváltozott kormányzati rendszer. Mennyi kedves embere lett egyszerre a királynak, akiket ezelőtt nem igen nélkülözött a közelében, de épp úgy nem szeretett a távolban. *Polonyi Géza* királysértés vádjá alatt állott, a mikor miniszternek kinevezték. Parancsolt a politikai raison: a vádat elejtették, a tárcát megadták. Így parancsol a politika a királyoknak is; bár igaz, a királyok rendszerint megválogatják, milyen politikának fogadják.

nak szót. A legújabb s talán legnagyobb pikantéria mégis csak az a négy betű, amivel *Justh Gyula* nevével toldják meg a közel jövőben *Wekerle* miniszterelnök a jövő héten *Ischlbe* utazik a királyhoz s előterjesztést tesz a Ház elnökének valóságos belső titkos tanácsossá történő kinevezése iránt. Hogy meg lesz, az kétségtelen. A nyakas makói kuruc, akinek a király levele sem imponált, amely a házfelosztást elrendelte, most a legnagyobb kegyelemben részesül. Ugyan megpuhul tőle — október 6-ig?

Ellenvélemény az adóreformról.

— július 31.

Ugy tudjuk, hogy a fokozatos adó képezi már esztendőnk sora óta a tervezett adóreformok gerincét. Ettől várja az ország népe azt, hogy adózásunkat a legsúlyosabb igazságtalanságoktól megtisztítsa. A művelt nyugaton mindenütt kiküszöbölték már az adórendszerből azt az igazságtalanságot, amely szerint a szegény ember csak olyan arány szerint fizet adót, mint a dúsgazdag. Égető szükség van erre a reformra különösen nálunk, ahol az állam jövedelmeinek negyven százalékát képezik az egyenes adók. Az adónemek közül a legsúlyosabb a földadó, amely a kisgazda jövedelmeinek jó negyed-részét emészti fel. És amidőn a fokozatos adóról van szó, ezt el nem képzelhetjük a földadó fokozatossága nélkül, mert ebben látjuk a törpebirtok

Szárnyaszegett dalok.

IX.

Azt hittem: lelkünk összefonódik.
 Azt hittem: tied leszek én holtig,
 Hogy lelkem álma valóra válik...
 S reményvirágim
 Elfonnyadtak mind, utolsó szálig!

Hittem: kezedben rózsza levél van...
 Illatát szívtam félig alétan...
 Méreg volt ám a rózsza levélen
 S tövisait te
 Beledőlted a szívembe mélyen...

X.

Mikor daloltam: neked daloltam.
 Azt hittem: érted... rá büszke voltam...
 Szívem virágozott: te érted volt az...
 Azt hittem: abba új árat oltasz...
 S te se vagy jobb a többi leánynál!

Ha sirtam érted: nem látta senki!
 Ha mosolyogtam: nem tudta senki!
 De szívem: már érheti bármi:
 Megtiltom, hogy azt megpróbáld szánni...
 Te se vagy jobb a többi leánynál!

Koldultam tőled... szememre hányod!
 Koldultam... mit?! csak a boldogságot!
 Ha keseregtem, a lelkem volt bús!...
 Nem kér te tőled többet e koldús!
 Te se vagy jobb a többi leánynál!

Szabó István.

A szerelem próbája.

Herendy Iván a legboldogabb ember volt a világon. Fatal, alig 28 éves, egy előkelő gyár főnöke a bájos és egyúttal végtelenül gazdag *Butykay Alice* vőlegénye.

Istenem, mennyit küzdött egész életében. Szülői elszegényedtek, később egy egész familiát ő neki kellett tartani, de ő nem lankadt dolgozott, tanult kitartóan s ime az eredmény nem is késett sokáig.

Elvégezte az egyemet, diplomával a kezében egy-két hét alatt pompás álláshoz jutott s alig telt el két esztendő már bátran gondolhatott a nősülésre.

Csak gondolhatott volna, de ő egyáltalán nem gondolt

— Megházasodhatnál már Iván, szólították meg gyakran barátai, de ő rájuk sem hederített, várt, várt, míg megérkezik az igazi, az ő számára teremtett nő.

A gyár órája a hat órát jelezte. Iván éppen készülődött, indulni akart, mikor az igazgató szobájába toppant.

— Parancsol igazgató ur?

— Ó kedves Herendy ur legkevésbé sem parancsolok, szívességet jöttem kérni, igen, egész komolyan mondom. Hisz tudja én most főnn nyaralók családommal a Svábhegyen, gondoltam bejövök önhöz s meghívom magunkhoz estére. A szívesség csak

annyi a mit kérek, hogy ne utasítja vissza a meghívást.

— Végtelen nagy szerencsének tartom... felelt Herendi láthatólag megilletődve.

— Akkor ne késsünk, lent vár az automobilom.

Még jóformán fel sem ocsudott Iván a meglepetésből, mikor a gép a fogaskerekű állomás előtt megállott.

— Hisz már a feleségemet már ösmeri szólt az igazgató mosolyogva. Herendi főmérnök ur, *Alice* a leányom.

Az ifju s a leány egymásra nézett a bemutatkozáskor s szemük kölcsönösen megvillant, mintha titokban azt sugták volna egymásnak: Te vagy az, te rád vártam én egyedül csak te rád.

S Herendy mindennapos lett az igazgató házában.

A leány melegen érdeklődött iránta, a mi-ből később vonzalom, majd szerelem keletkezett és két hónap múlva megtörtént a nagy eset Herendy Iván mint a hatalmas, gazdag gyárigazgató leányának vőlegénye jelent meg a világ előtt.

A nagy boldogság megrészegítette a derék ifjut. Oda omlott menyasszonya lábai, elé, csókolta a kezét, a ruhája szélét

felszabadítását. És nem is akadt még eddig a fokozatos adót hirdető politikusok között olyan, akinek szavaiból másra, mint a földadó fokozatosságára is következtethetünk.

Erzékeny csalódás ért azonban most bennünket. — Wekerle Sándor miniszterelnök egyik legutóbbi beszédében körvonalazta azokat a határokat, amelyekben belül a fokozatos adót megcsinálni akarja. És kijelentette Magyarország elsőnek ismert pénzügyi kapacitása, hogy a fokozatos adót az ugynevezett reáladóknál nem kívánja igénybe venni. Csak a személyhez kötött adók lesznek fokozatosak. A reáladók közzé tartozik a földadó és a tőkeadó, a személyhez kötött adók alatt értjük első sorban a harmadik osztályu kereseti adót és a többi kereskedelmi és ipari, vagy értelmiségi keresetek után kivetett adókat. És a miniszterelnök ezen kijelentésével nagy remények mennek füstbe. Mi, de az egész ország népe, nem ezt a reformot vártuk. Vártunk egy általános, becsületes, radikális adóreformot. Nekünk ilyen ígérték a képviselő urak programbeszédjeikben és mélyen elszomorított bennünket az, hogy legtöbbször helyről megcáfolják ezeket a programbeszédet.

Megmondom őszintén véleményemet bármennyire fajmagyar vagyok is és bármennyire lelkesedem is a nemzeti uralomért, nem tudom magamba fojtani kritikámat akkor, amidőn egy ilyen, a nemzet életérdekébe vágó problémát egyoldalúan akarnak megoldani. Ne feledjük el, amit Andrássy Gyula gróf belügyminiszter mondott, t. i. hogy a magyar képviselőházban a földbirtokos osztály van többségben, amelynek nem szabad a népből azt a gyanút felkelteni, mintha osztályérdekeket képviselne. Kétségtelen, hogy a reáladók fokozatossága a földbirtokos osztályra bizonyos tekintetben új terhet róna, de felszabadítana közel kétmillió törpebirtokost az igazságtalan

adórendszer nyomása alól. A tőke fokozatos adója is csak a kis embernek kedvezne. Mert husz százalékot jövedelme után könnyebben fizethet az, akinek tízezer forint a jövedelme, mint az, akinek száz forint a jövedelme. Ez egy olyan elemi igazság, amelyet semmiféle szofizmával megcáfolni nem lehet.

Reméljük azonban, hogy a miniszterelnök urnak nem ez volt az utolsó szava a fokozatos adó kérdésében. Reméljük, hogy mégis győzni fog a jobb belátás és az intéző körök szociális érzelme.

Bernát Ottokár.*)

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

— július 31.

A Ház elintézte az 1906. évre szóló költségvetést. Pár nap múltán a parlament kapui be is zárulnak és a törvényhozók jól teljesített munka után megkezdhetik nyári vakációjukat.

De a miniszteri burókban a nyári hónapokban is serényen, pihenés nélkül fog folyni a munka. Nemcsak az 1907. évre szóló költségvetést kell ott feldolgozni, a mely költségvetés már a Wekerle-kabinet politikai irányának számokban való kifejezője lesz, nemcsak azokat a kontemplált intézkedéseket kell előkészíteni, melyek arra valók lesznek, hogy az alkotmány biztosítékait institutionális módon erősítsék meg, lehetlenné tévén jövőre a nemzetellenes támadásokat, hanem elő kell készíteni egy egész sereg olyan javaslatot is, melyeket a kormány gazdasági kérdésekben tervez és a melyeket a kormány tagjai már a most véget ért költségvetési vita utján bejelentettek.

Ezeknek a tervezett törvényjavaslatoknak a legnagyobb része közgazdasági reformokat fog hozni, még pedig oly irányban, hogy a kis emberek existenciája megerősíttessék. Darányi Ignác a kisgazdák és a

*) Az audiatur et altera pars elvénél fogva közöljük.

földműves munkások helyzetén kíván tervezett javaslataival nagyot lendíteni, Kossuth Ferenc pedig oly reformokon dolgozik, melyek az ipar és kereskedelem tekintetében legyenek kétségkívül korszakalkotó jelentőségűek.

Ime tehát látjuk, hogy ez a nemzeti kormány amellől, hogy az alkotmány biztosítékait kívánja megszerezni arra nézve, hogy a nemzet ne legyen kitéve ismét politikai megrázkódásoknak, melyek az egész gazdasági életet megbénítják, készül oly újításokra is, melyeknek segítségével a nemzet anyagilag gyarapodjék, gazdaságilag erősödjék, amelyek növelik a nemzeti vagyvnyt és elősegítik e nemzet fiainak boldogulását.

A nagy Széchenyi szelleme lengi át a kormányt ebbeli iparkodását. Az ő felfogása volt, hogy a nemzetet mindenekelőtt gazdasági téren kell függetleníteni, hogy elérjessük a teljes politikai függetlenséget is. Erre irányult most a mérvadó tényezőknél mindeu munkálkodása. És a nemzet, mely immár teljes érdeklődéssel kezd a közgazdasági kérdések felé fordulni, megértvén és átérzvéen nemcsak azoknak a ropant jelentőségét, de megértvén és átérzvéen azt is, hogy az e tekintetben való indolencia mily rettenetes károkat okozott a múltban, csak örömmel láthatja, hogy Wekerle Sándor és munkájának részesei mily jól fogják föl azt a feladatukat, hogy gazdaságilag erősítsék meg az országot.

Bizonyára sok bűnös mulasztás történt ezen a téren a múltban. Igaz, hogy ennek oka nagyrészen saját szerű politikai helyzetünk is, mely minduntalan újabb és újabb közjogi kérdéseket vetett fel, a parlamenti munka javarészt elfoglalván. De egyhamar talán a közjogi kérdések nem fognak zavart okozni és kinek kinek az a kötelessége e nyugodalmasabb idő alatt, hogy egész erejével járuljon ahhoz az érdeklődéses gazdasági reform-munkához, melyben a Wekerlekormány mutat irányt.

Hogy valami nagyon gyorsan és rövid idő alatt tegyük jóvá mind azt, ami jóvá kellene tenni, azt senki se várja. De azt igenis bizalommal hisszük, hogy az alapvető

A leány gyermekesen simult a deli fűjához és suttogva mondogatta:

— Imádlak, szerelmem mindenségem.

* * *

Nagy estély volt igazgatóéknál, díszes előkelő társaság gyűlt össze a pazarul kiválólagított termékekbe. Csak Iván hiányzott. Ő Párisban járt, hivataloságyei szolgáltatták oda.

Ő de azért mindig együtt volt Alice al gondolatban. Mindennap írt, mindig egyről, mindig ugyanarról — végtelen nagy rajongó szerelmeiről.

Alice a verendán ült és szerelmesével foglalkozott.

— Igaz, tegnap is írt, óh a drága, óh az édes.

Kivette zsebéből a levelet s halkán olvasni kezdte.

Repülj te sas, repülj te képzelet
Föld körül kis tündéremet,
A költészet, a szerelem varázsaival
Szállj be a szívembe, ird be gondolatimat
Lezd meg őt, fonj glóriát a feje köré
Ékesítsd fel a szerelem örökzöld koszorújával
Csókold meg helyettem ha alszik, ha ébren van
Ha jár, kel, ha imádkozik
Gyűjtsd fel képzeletét
Fess bele rózsaszínű tündéralmot.
Csókold a homlosára, hogy szeretem
Csókold a szemére, hogy imádom

Csókold az ajakára, hogy meghalok érte.

Repülj te sas
Repülj te képzelet!

Összeesókolta a levelet s meggraszkelett a boldogságtól. Egyszerre azonban lehült. Hátha ez az egész csak játék, csak rut hazudozása a szerelemnek... ah nem, Iván őt igazán szereti... de mégis, hátha nem, hiszen nem régen ismeri még, nem láthatott bele még a lelkébe, félt remegett, hogy csalódásra fog ébredni.

— Istenem, Istenem miért is terepítettél leánynak, hogy ha már az vagyok, mért nem vagyok szegény.

A társaság szerteszéledt.

Szórakozottan sietett szobájába s lefeküdt. Az édes anyja keltő szavai ébresztették fel reggeli álmából.

— Alice, Alice, gyorsan, gyorsan Iván megérkezett, már régen vár reád.

S azután ismét együtt voltak. — Két ölelő kar fogta át a leány derekát.

— Ujra itt vagyok.

— Ujra az enyém vagy.

— Édes mindenségem.

— Nem addig a — kacagott a leány boldogan — addig nem hagyom békét míg be nem számol a párisi utról.

— Ezer örömmel. Majd leme gyűjtsd a kertbe s a kis lugasban elbeszéllek mindent.

— A kis lugasban? Óh de jó lesz.

Hamar oda értek, a kerti lugas egy pár lépésnyire volt.

A leány kezdett beszélni.

— Kedves Iván, maga megígérte, hogy beszámol a párisi utról s nekem egy gyönyörű igazgyöngyöt is hozott. Köszönöm. Én azonban most egy komoly dolgot akarok a tudomására hozni, a mi talán nagyon megváltoztatja terveit, engem pedig boldogtalansággal fog sújtani.

A férfi megdöbbenve nézett a leány könybe boruló szemeibe.

— Kedves Iván, maga azt hitte, hogy én gazdag vagyok, hogy nekem sok pénzem van, be kell hát vallanom, hogy egy hét óta szegény, nagyon szegény vagyok. Atyám...

Iván felbe akarta szakítani.

— Hagyjon beszélni Kedves Iván — Atyám szerencsétlen vállalatok következtében tönkre jutott. A világ még nem tud semmit, de az én szemem s fülem mindent észrevettek. Szüleim titkolóznak, de valami titkos erő nekem megsugta, hogy nagy válság előtt élek. És most menjen el, ne tegye magát miattam tönkre. Ön szep, derek okos férfi, talál maga gazdag leányt nem egyet, ki szívesen nyújtja a kezét. És most válaszoljon, ha van válaszolni valója.

A férfi átölelte könyező kedvesét és suttogó hangon felelt:

munkát a nemzeti kormány minden körülmények közt elvégzi, megteremtve olyan alapot, amelyen egészségesen fejlődhetik egész gazdasági életünk: mezőgazdaságunk, iparunk, kereskedelmünk, ami egyértelmű azzal, hogy anyagilag függetlenítjük magunkat és biztos lépésekkel haladunk a politikai függetlenség felé.

Nagy és nevezetes előkészítő munka tehát az, amely a miniszteri büroókban folyik most. És ha a szünet után újból megkezdődik a parlament működése, tanúi leszünk olyan alkotásoknak, melyeknek mindegyike arra való, hogy egy jobb jövőt biztosítson e nemzetnek és e nemzet minden fiának.

(A szünet alatt.)

A képviselőház harmadfél hónapos szünetét, mint értesülünk, a kormány tagjai mindenekelőtt arra használják fel, hogy a minisztériumokban elintézzék a legszükségesebb restanciákat s azután, hogy előkészítsék a képviselőház nagy munkaprogramját.

A miniszterek augusztus hónapokban mindannyian szabadságon lesznek, de szeptemberben már itt lesznek teljes számban.

(Az 1907 évi költségvetés.)

Az 1907 évre szóló költségvetéssel az összes szakminisztériumok elkészültek és már a múlt hét végén beküldték a pénzügyminisztériumba, a hol Telenky Kristóf miniszteri tanácsos vezetése alatt álló költségvetési osztály most állítja össze az egész budgetet.

(Miniszterek Ischlben.)

Wekerle Sándor miniszterelnök és Andrássy Gyula gróf belügyminiszter, mint jeleltük, ma délután Ischlbe érkeztek és holnap mennek kihallgatásra a királyhoz.

(A szentesített költségvetés)

A hivatalos lap holnapi száma fogja közzéadni a királyi kéziratot, amely szentesíti az 1906. évi költségvetést.

(A nagykőrösi mandátum.)

Nagykőrösről jelentik: Nagykőrös választópolgársága ma délután 10 órakor Taksonyi József jelöltet, ki programbeszédet akart tartani, nem hallgatta meg. Az ezrekre menő tömeg az erkélyen álló jelöltet ubor-

— És ha azt mondanád, hogy nincs senkid és semmid e világon, ha nem volna egyebed mint a mi rajtad van, azt hiszed, hogy kevésbé szeretnél. Édes angyalom. Rosszul itéltél meg engem s rosszul itéltél meg szerelmemet. Nem kell nekem a vagyonod, nem kell a kincsöd. Te, te kellesz nekem csak, te egyedül a széles világon. Férfi vagyok, van két erős karom szembenézve a veszéllyel, dacolok a hővel, a fagygyal s édes lesz a munka mert hisz te éreited teszem. Elmegyünk messze innen a fővárosból s ott fogunk élni boldogan, egyszerűen senkitől sem irigyelve, mindenkitől szeretve, te melletted, a te oldaladnál, a te arcod fényénél, a te szemeid tiszta egénél édes lesz az életküzdésem.

— Te szeretni fogsz, te ápolsz ha beteg leszek, te zárod le szememet, ha meghalok.

A férfi arcán a szerelem dicső felmagasztaltsága tükröződött.

A leány felemelkedett, arcán a boldogság derűs mosolyával, átkarolta a férfi nyakát s némán, hosszasan a szerelem végtelen kifejezettségével megcsókolta.

— Hazudtam, nem mentünk tönkre, rokogta a leány csendesesen s oda omlott lábán kebelére.

Illés István.

kával és szilvával meghajigálta. A polgárság utóbb az erkély termébe tódult és a jelöltet a függetlenségi párt vezéremberei védtek meg a tetteleges bántalmazástól. Egy polgár megjegyzése: „Ma ennek kiadtuk a mandátumot!” futófékint terjedt el a városban s köztetszést nyert.

A Jekelfalussy-ügy.

— július 31.

Jekelfalussy Lajos altábornagy és honvédelmi miniszter ügye országsszerte óriási feltűnést keltett.

A honvédelmi miniszter mindezekig nem nyilatkozott, vajjon ispánját, Kovács Györgyöt tartozása fejében önkénytelenül csakugyan elzáratta e és igaz-e, hogy tartozás fejében elfogadott egy embert s addig nem bocsájtotta szabadon, míg az a követelést ki nem egyenlítette.

A hivatalos apparátus, mely máskor fűrgén cáfol minden kellemetlen igazságot, két napon át nem mozdult meg s a sajtó úgy volt kénytelen regisztrálni az eseményeket, a mint azokat a panaszos féltől hallották.

Ma aztán illetékes helyről nyert fel hatalmazás alapján a következő nyilatkozatot kapjuk:

— Kovács György nem gazdatiszt volt a lenti uradalomban, mert erre képesítése se volt, hanem ispán, tehát gazdasági cseléd (?) Az elmúlt hónapban Kovács rendelkezésére egy cseléd löheremagot vetett a zab közé. A miniszter az okozott kár megtérítésére akarta kötelezni Kovácsot, de ez megtagadta a fizetést s július 22-én szó nélkül elhagyta helyét Jekelfalussy ekkor följelentést tett ellene a szolgabírósnál és követelte cselédjének toloncuton való visszahozatalát. Ugyanaznap délutánján a miniszter a vonaton meglátta Kovácsot s miután egy körözött egyén följelentése nemcsak nem bűn, de kötelessége mindenkinek, Jekelfalussy miniszter csak kötelességét teljesítette, a mikor följelentette a csendőröknek Kovácsot. A csendőrök visszaállíthatták volna Kovácsot a munkába, a miniszter meg is büntethette volna, de mivel lefizette tartozását, nem kívánt további retorzióval élni szabadon bocsájtotta a szökevény ispánt. A lapok tehát rosszakaratulag tulzottak, a mikor önkénykedéssel vádolták a minisztert.

Jekelfalussy miniszter különben holnap érkezik Budapestre, a midőn az esetről nyilatkozni fog. A késedelmet az okozta, hogy falujában nincs telefon, a vasutja pedig — vicinális.

Éjjel jelenti fővárosi tudósítónk: Egy újságíró ma felkereste Jekelfalussy minisztert, aki kijelentette, hogy Kovács ispán megszökött tőle s ezért szólt Barta csendőr-örszvezetőnek, aki letartóztatta Jekelfalussy nyilatkozata valószínűleg még ma megjelenik.

Késő éjjel jelenti tudósítónk: Jekelfalussy honvédelmi miniszter ma este közzétette nyilatkozatát, melyben kijelenti, hogy Kovács György ispán csak mint gazdasági cseléd volt nála alkalmazva és szolgálatideje alatt sok kárt okozott. Július 22-én bejelentette, hogy röktön ki akar lépni. Erre követelte tőle a gazdasági leltár átadását, mivel számos hiány mutatkozott. Erre ahelyett, hogy azt megtette volna, a következmények elől megszökött. Ezért vált szükségessé letartóztatása.

KÖZIGAZGATÁS.

A t. főorvosi állás.

— július 31.

Debrecen kerületi orvosai emlékiratot intéztek Wessprémy István főispánhoz, a t. főorvosi állás sürgős betöltése tárgyában.

Azzal a megjegyzéssel közöljük, hogy az illetékes és komoly tényezők foglalkoznak az égetővé vált kérdéssel, a minők a kerületi orvosok, mint az, hogy egyesnévtelenek az ügyet rejtett élű közleményekben tárgyalják, a helyi viszonyokkal nem ismerős budapesti sajtókban.

Az emlékirat szószerint itt következik:

Méltóságos Főispán Ur!

A debreceni gyakorló orvosoknak szám szerint kisebb fele f. évi június hóban küldött kérvényük egy beadványt nyújtottak be Méltóságodhoz, a melyben — a mint később megjutottuk — egyik orvostársunk mellett foglalnak állást, hogy alkalmat méltóztatassék neki nyújtani arra, miszerint a tisztiorvosi álláshoz szükséges képesítést megszerezze.

Hivatalos állásunknak és ambícióknak tartozunk azzal, hogy ezen ténykedést, a mely tudunk nélkül eszközöltetett s ellenünk irányulónak látszott s a melyről, ha tudomásunk van — azt bizonyára meg is tudjuk akadályozni; deputációzó kartársainkat a saját kebelünkkel alkotott orvos hírség elé vigyük; azonban s került békés uton megoldani a felmerült sérelmes incidenst a mennyiben egyrészt közülök egy jó rész előttünk kijelentette, hogy téves — itt meg nem említhető — állítással lettek az aláírás gyűjtése körül buzgoló kartársak által félrevezetve, másrészt pedig az összes aláírók nevében dr. Kenézy Gyula orv. országos orvos-szövetség debreceni fiókjának elnöke, előttünk egy — e célból összehívott ülés keretén belül — kinyilatkoztatta, hogy a beadvány nem mi ellenünk irányult, miniket kisebbiteni nem akart.

Több mint egy évtizede szereztük meg állásunkhoz a minősítést, már ezen ténykedéssel kimutattuk, hogy régen közhivatali állásban, a közegészségügy szolgálatában óhajtunk működni, több mint egy évtizede szereztük a tapasztalatokat, tökéletesbitjük hivatalos működésünkben tudásunkat, a melyek egy ily nagy város tiszti főorvosának feltétlenül szükségesek, hiszen a tiszti-orvosi működésnek s főorvosi álláshoz szükséges ismereteket sem egy hirtelenében megszerzett tiszti orvosi minősítéssel, sem pedig hosszú ideig magánorvosi gyakorlattal, sem az orvostársak egy töredékének sympathiájával megszerezni nem lehet.

Méltóságos Főispán Ur!

Hivatalos működésünkre, oadásó lelkiismeretünkre bénítólag hatna azon érzés, ha tiszti-orvosi működésünk egy kevés számú orvos jog, törvény és szükség nélküli beavatkozása által az egyedüli illetékes helyen elismerésre nem találna, s bár tudjuk, hogy Méltóságod elhatározására senki befolyást nem gyakorolhat, s csakis legjobb meggyőződése vezet; még is a tiszti főorvosi állás betöltésének késleltetése a nagy közönség körében különböző — bántó megjegyzésre ad alkalmat, a mi ismét a mi önérzetünket sérti súlyosan.

Mint éppen a közegészségügynek jelenleg működő usztviselői is érezzük, hogy a már — fél év — oly hosszú idő óta hiányzó hivatalfő miatt dacára azon legjobb akaratunknak, hogy egy a magunk, mint a főorvosi teendővel megbízott tisztiorvos társunk dolgait valvettt együttműködéssel igyekezzünk elvégezni, mégis, mivel a tiszti főorvosi állás teendőinek elvégzésére egy egész — teljesen csak evvel foglalkozó — ember kell, látjuk, hogy a közegészségügy ellátása nem mintaszerű, nem teljesen tökéletes.

Nagy számmal vagyunk, a kik érezzük, hogy ugy minősítettségünkkel, mint rátermettségünk és képzettségünkkel be tudjuk tölteni a főorvosi állást szorosán véve

mi, activ tisztiorvosok, a kik a szerfelett terhes hivatalos teendőiket már oly régen lelkiismeretesen és buzgón végezzük — a minnek hivatalos felsőbbseink tanui — szilárd meggyőződésünk, hogy nincs semmi akadály a tisztii főorvosi állás betöltésének.

Ezeknél fogva tiszteletteljesen azon kérelemmel járunk Meltóságod elé, hogy miután a tisztii főorvosi állás be nem töltése folytán a város közegészségügye is szenved, de ezen állásra teljesen képesített közegészségi ismeretekkel és közszolgálati gyakorlattal bíró pályázók elegendő számmal vannak:

Meltóztassák a tisztii főorvosi állás beöltése iránt pályázatot sürgősen és pedig a legrövidebb lejárati határidővel kiírni.

Meltóságos Főispán Ur

alázatos szolgáló

Debrecen. 1906. Julius hó 30 án.

dr. Balkányi Ede

Debrecen sz. kir. Város I. ker. tisztiorvosa,

dr. K. Szalay Béla

Debrecen sz. kir. város II. ker. tisztiorvosa,

dr. Varga Emil

Debrecen sz. kir. város III. ker. tisztiorvosa,

dr. Balkányi Emil

Debrecen sz. kir. város IV. ker. tisztiorvosa.

A hajdusámsoni vasut forgalma.

— július 31.

Tudjuk be annak, hogy nyár van, meleg van, dolog idő s a jó Isten tudja mi még: de a hajdusámsoni motor vigan s üresen zakatol Hajdusámsonba s onnan vissza.

Enek a vasutnak az építkezésébe jó bele mászott a város, de az eredmény az elfog maradni.

Hajdusámson oly messze van Debrecentől, akár Makó Jeruzsálemtől, a legtöbb debreceni ember nem is tudja, merre van ez híres vasuti végpont?

Csendesen meghúzódva, városunktól északkeletre, úgy fekszik ott ez a helység s oly változatlanul, hogy ezen az idő vas foga semmi hatással nem volt s a modern civilizáció rajta nem volt képes valamit változtatni.

A forgalma is tehát oly csekély, ha csak az ősszel majd a termés eladásakor nem lesz valami üzlet, vagy hetivásár napján a kofák be nem horgálják a híres sámsoni burgonyát, szőlőt, barackot vagy a tyukot, csirkét, tojást.

Nagyobb kilátása nincs remény; most már tulajdonképp ez az a kérdés, miért sürgöttük úgy ezt a vasutat, mi szükség volt erre?

Talán hogy elmondhassuk, hogy Hajdusámson is Debrecennek bekebeleztek s valamelyik szomszédos község tőlünk el nem harácsolta.

Legokosabb dolog volna Hajdusámsonban az állomás közvetlen szomszédágában egy nagyobb szabású vendéglőt, mondjuk kocsmaat berendezni, melyben jó bort, jó sört kellene mérni, hogy ez által városunk emberei, kik magukat itthon unják, oda néha egy kis motoros kirándulást rendeznének: így a kocsmaeros talán mégis csinálna forgalmat, ha már másnak nincs haszna ebből a drága vállalatból.

— 6 —

Mészáros-sztrájk a fővárosban.

Fővárosi tudósítónktól.

— július 31.

Közel vagyunk ahhoz a példátlan esethez, hogy a fővárosi meszárosai becsukják a boltot — sztrájkolnak. Ma este 6 órákor gyűlés lesz a meszáros ipartestület helyiségében, József körút 82. szám alatt. Ebben a gyűlésben határozni fogunk aziránt, hogy

miféle magatartást tanúsítsanak a képtelen vásári viszonyokkal szemben.

Az összehívók egyike a következőképpen adja elő ennek a gyűlésnek előzményeit.

— Az utóbbi napokban annyira megcsappant a felhajtás a budapesti marhavásártéren, hogy a megszokott 3000—400 darab helyeit legfeljebb 1400 d arab jön a piacra. Mások Szerbiából hoznak 2000—3000 darabot, most a határozás folytán egyetlen darabot sem. Csak az selejtes marha jön a budapesti-piacra, melyet a hizlalók nem tudnak exportálni; ennek is olyan magas az ára, hogy mi meszárosok 90—92 krajcárral fizetjük átlag a hus kilóját. Ilyentormán ráfizetünk a husra. Ha ilyen bevásárlási árak mellett meg akarunk élni, fel kell emelnünk az eladási árakat 12—20 krajcárig kilónként. Ez forradalmat okozna ellenünk, kik az egész dolgról nem tehetünk.

A dolgoz csak úgy lehetne segíteni, ha vagy a szerb határt nyitnák meg, vagy a határozás tartamára megtiltanák a magyar marha kivitelét. Holmi csip csup intézkedésekkel talán valamit könnyíteni lehet a helyzetet, de lényegesen segíteni nem lehet.

Mi a mai gyűlésben valószínűleg azt fogjuk elhatározni, hogy eljárunk a fővárosnál és a kormánynál és kérünk sürgős intézkedéseket a közönség és a magunk érdekében! ha azonban meg nem hallgatnak vagy csak ígérgetnek és nem tesznek semmit, akkor mi nem leszünk hajlandók a közönség gyűlölködését és szidalmait magunkra venni: egyszerűen becsukják a meszárszékeket és a kormány és a fővárosi hatóságok lássák el Budapestet hussal, a hogy tudják.

NAPI HIREK.

Ma-pról-napra.

— július 31.

*Uj pártalakulást
Szörnyen kiabálnak,
Legyen akadály
Nemzeti kormánynak.*

*A kiegyezésre
Erőnket megosztják...
Mért ne támogatná
E pártot... az osztrák!*

A Petőfi-legenda.

Ötvenöt esztendeje szöjjük a legenda szállait és ma ötvenötödször fordul annak az évrnek a napja, melyen a legenda keletkezett. Hová lett Petőfi? . . .

1849. július 31-én látták utoljára. A segesvári csataterén. Ahogy kívánta:

Ott essem el én
A harc mezején,
Futó paripák száguldjanak a kivitt diadalra
S ott hagyjanak engemet összetiporva . . .

Ugy lett. A magyar szabadság elboruló napján leáldozott a legfényesebb csillag is, mely valaha a magyar költészet egén ragyogott. Mennyi ideig kételkedtünk halála igazában! Holttétét nem látta senki, vérző sebtől elvérzett-e, ki tud arról? Csak az az egy bizonyos, hogy eittől a naptól óta Petőfit emberei szem nem látta. Szomorú napjaiban a nemzetnek egyetlen reménysege volt az ő visszatérése. És hogy bizakodott benne ez a szegény, árva nemzet! Egy-egy hír róla képes volt földeríteni a borut és eloszlatni a vigasztalan jövőről való kételyt. Kalandorok, aki valami külsőség következtében hasonlítottak hozzá, hónapokon keresztül uri módon éltek uri házaknál, ahol büszkék voltak arra, hogy Petőfit rejthetik magukba. A legenda árnyékában húzták magukat ezek az alakok is, a legendáiban,

melyet oly jól esett szövögtetni: hátha visszatér?

Ma már tudjuk, hogy csontjai ott porladnak a többi hősökével együtt a segesvári csataterén. Szemtanuk igazolták elestét és semmi kétségünk igazukban. Mégis még mindig szöjjük, szövögtetjük a szépséges legendát, magunk is. Mert a legendák hősei mindig élnek a milliók emlékezetében, szívében. Emberi véges korokon túl. Sirjához el nem záródolhat hálás nemzete. Porladó porhüvelye nem lehet bucsujárás helye. És mégis emlékezete maradandóbb mindenél. És melyikünk nem szívesen részese a legendának, mely kételkedik elmúlásában, bizik eljövételében?

Képzett iparos-munkások.

(Levél a szerkesztőhöz.)

— július 31.

B. lapok vasárnapi számában igen helyes és érdekes fejtegetéseket olvastam az iparkérdésről, ehhez kívánok engedelmeskedni néhány megjegyzést fűzni.

Igen helyesen fejtegeti az a cikk, hogy iparunknak az a baja, hogy nincsenek képzett munkásaink.

Különösen áll ez a fonó és szövőiparnál. Nekem már volt alkalmam közvetlen közelről tapasztalni a magyar gyárak e hiányosságát.

Voltaam Rózsahegyén, Kézsmárkon s mindenütt nagy a hiány képzett munkásokban.

Éppen azért nem tudnak a gyárak fejlődni s minden tekintetben versenyképes árakat produkálni. Pedig ezeknek a gyáraknak volna hozzá tőkájuk, a gyártáshoz szükséges nyers terményeket is kapják hazánkban — de nem tudnak haladni, mert nincs sok megfelelő munkás-anyaguk.

Itt csakugyan egyedüli szükség — mint a cikk írója is fejtegeti — az ipari szakiskolák szaporítása és reformálása. Másfelől bizony nehéz lesz az ipari fejlődés.

Például a rózsahegy gyár 3000 munkása közül csupán elenyészőben csekély, legfeljebb 15—20% a szakképzett munkás ember. És sajnos így van ez minden gyárnál.

Első sorban tehát új munkásnemzedéket kell nevelnünk s a meglévő: lehetőleg ki képeznünk a szakmájában!

B. G.

— **Jegyzék napló.** Mai számunkhoz — mint minden hó elsején — teljesen ingyen mellékeljük előfizetőinknek a „jegyzék napló-t.

— **Ülések az ipartestületnél.** A meszáros, csizmadia, férfi szabó szakosztályok választmánya ma délután az ipartestület kistanácsatermében ülést tartottak. Az ülésen a hűlapi előljárásági ülés tárgysorozatát egészítették ki.

— **Szaporítják a határrendőrséget.** A belügyminisztérium arra a tapasztalatra jutott, hogy a múlt évben életbe léptetett határrendőrségi intézmény az egyes kirendeltségek létszámának elégtelen volta miatt nem felel meg azoknak a követelményeknek, melyeket a törvény a határrendőrségek feladatául jelöl meg. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter ezeket a bajokat orvoslandó, tervbe vette a határrendőrség legénységi állományának szaporítását. E célra a belügyminisztérium egyelőre ötven új rendőrkialmalmazását vette tervbe, melyek a határrendőrség 1907. évi költségvetésébe már fel is vette. A létszámszaporítást az oroszai, brassói, munkácsi, zarámarosszigeti és pancsovai határrendőrségekben eszközölik, de perze csak a jövő évtől kezdve.

— **Összeszúrkált anya és gyermeke.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Falu Tamás 43 éves napszámos tegnap este részegen botorkált haza Lujza utca 30. számú lakására. Utközben összeszúrkált Adomerer Miklósné napszámosnővel, aki karján tartotta kis gyermekét. Veszekedés közben Falu előrántotta kését és dühében veszedelmesen megszurkálta Adomerer-nét és kis gyermekét. A gyermek a fején, az anyja pedig a mellén sebesült meg. A mentők vették őket ápolás alá. A késelő napszámos ellen megindították az eljárást.

— **Balassa Bálint hamvai.** Liptószentmiklósról jelentik: Liptóvármegye törvényhatósági közgyűlése Balassa Bálint báró, a XVI. század jeles lírai költője feltalált hamvainak ünnepies eltemetése és a Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesületnek a szentiványi Csorba tónál f. h. 28. án tartandó közgyűlésre való részvétel tárgyában elhatározta, hogy Balassa Bálint báró feltalált hamvait 1906. évi augusztus hó 27-én Hyben a katolikus templomban ünnepiesen eltemeti és ezt követően a F. M. K. E.-nek a szentiványi Csorbatónál f. hó 28-án tartandó XXIV. évi nagygyűlésén hivatalosan részvesz. Program: Aug. 26-án, vasárnap, Balassa Bálint báró hamvai beszentelése. A koporsónak vasúthoz való szállítása, Aug. 27-én, hétfőn, érkezés a Csorba-tóhoz. Ebéd a Csorba tón. Este a FMKE. igazgatóválasztmányi ülése. Ezután ismerkedési estély a szálló vendéglőjében. Aug. 28-án, keddi: délelőtt a FMKE. választmányi ülésének folytatása. Délben a FMKE. közgyűlése. 2 órakor társasbéd, este 6 órkor hangverseny, utána táncestély. Aug. 29-én, szerdán: kirándulás a Dunajecen át Sasavocára és esetleg Zakompenára.

— **Theológus,** szolid fiatal ember, aki a középiskolai tantárgyak tanításában több évi nagy gyakorlati bir, aug. 1-től középiskolai tanulókat lakásukon javító, pót és felvételi vizsgákra való előkészítés végett elfogad, valamint középiskolába készülő tanulókat bár mely tantárgyból sikeresen előkészít. Megkeresések Sz. I. címre a Szabadság kiadóhivatalához (Csapó utca 9.) intézendők.

— **Romlott tojások a piacon.** Rendes orvosi vizsgálatnak vannak alávetve a piacokon a husfélék, tej stb. Csak éppen a tojásokkal nem törődnek. Azokat nem vizsgálják meg, hogy megfelelnek a követelményeknek. Pedig a tojás is drága élelmiszer és azok közül is kerülhetnek romlottak a piacra. És kerülnek is, még pedig ijesztő nagy mennyiségben. Egy hete érkeznek hozzánk a panaszok, hogy nagyon sok romlott tojást árulnak a piacon és visznek árulni hátról hátra. Különösen azok a legveszedelmesebb tojások egészségügyi szempontból tekintve, amelyeket mint törött tojásokat, jóval olcsóbban hoznak egyes egyének forgatni. Ezek között van a legtöbb romlott tojás. Elárulja azt már az a rettenetes büz is, amely az ilyen tojásokat tartalmazó kosarakból árad ki. Mivel azonban tudjuk, hogy az illetékes emberek elvesztették már szagló érzéküket, az ilyen fajta illatok iránt, felhívjuk hát mi figyelmét arra, hogy a közönségnek romlott tojásokkal való becsapását megakadályozza.

— **Ne dohányozzanak a gyerekek.** Londonból jelentik, hogy a dohánynyal töltött visszaélés elleni agitáció nagy lépésekkel halad előre. A lordokházában külön bizottság alakult, hogy a kérdést megvitassa és ez a bizottság egyhangúlag fogadott el egy indítványt, mely a dohányzással való visszaélések ellen törvényes intézkedések életbeléptetését ajánlja. Olyan törvényalkotásáról van szó, mely büntetést szab ki minden 16 éven aluli egyénre, aki dohányt bármiféle formában élvez, továbbá azokra, kik dohányt 16 éven aluliakkal eladnak vagy ajándékoznak, vagy az eladást vagy ajándékozást elősegítik, 16 éven aluli személyeknél már a cigaretta vagy más dohány-

szervek birtoka is büntethető lesz. A javaslat azt kívánja, hogy a rendőrség 16 éven aluli fiatal embereket, ha dohányzással kapja őket, az utcán is megállíthassa és a dohány készletet elkobozhassa. A hatóságok erre a pártköröket, tanítókat és más személyeket feljogosítják.

— **Veszedelmes kutya.** Nagyon veszedelmes kutyát tart Földvári József, de nem köti meg. A kutya a minap elszabadult és az utcán üzböcögve vette Balogh József 7 éves gyermekét. Az ártatlan gyermek sikoltozva menekült a veszedelmes kutya elől és talán nagyobb baj történt volna, ha a gazdája oda nem inté. A gyermek a kiállott félelemtől így is beteg lett. A szülők a kutya gondatlan gazdáját feljelentették.

— **Hangverseny Kisújszálláson.** A kisújszállási kereskedő ifjuság vasárnap este az alakuló társulata javára dr. P. Abrahám Dezső országgyűlési képviselő védnöksége alatt, folyó hó 29-én, a kisújszállási kaszinó egyetemes helyiségeiben humoros műsorral egybekötött zártkörű táncvigalmat rendezett, amelyen közreműködött a debreceni kereskedő ifjak dalköre is. A hangversenyt Huber G. özlmi dalával nyitotta meg a debreceni kereskedő dalárda. Utána Friedländer Béla tartott felolvasást, Vas Dezső pedig a műkedvelő zenekar kíséretével előadta „Pesti a Hortobágyon” című költeményt nagy hatás mellett. Somogyi Miksa ügyes kupléival kacagtatta meg a közönséget. Gaál Ferenc balatoni dalait a debreceni kereskedő dalárda énekelte igen szép összhanggal. Csávás Sándor és Weisz Ignác ötletes számai után Fővényessy Átiratában válogatott népdalokat adott elő a dalkör. A hangversenyt reggelig tartó táncvigalom követte. A kisújszállási ifjuság díszes aranyserleget ajándékozott a debreceni dalárdának.

x **LETZTER JOZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujjalassy ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejárataánál levő kiskakában.

x **Magyar ember nem használ mást, csak a híres Hajdusági pedrőt,** mert a legjobb bajszuóvesztő és ápoló szer az összes bajszpedrő készítmények között. Hatása gyors és biztos! Postán 3 doboz 2 korona 15 filléért utánvétellel bármint küld a készítő Gósz Nagy Ferenc gyógyszerész. Debrecen, Kossuth-utca.

x **Utazók és ügynökök fix fizetéssel és jutalékkal felvételnek** Schweitzer Testvérek cégéi Debrecenben, Piac-utca 56.

x **Egy óriási bálna hal minden esztendőre sikerült megszerezniem, úgy, hogy most a női mellfűzők készítéséhez a legkifűzőbb halesont anyaggal rendelkezem.** Te kinttél a nagy mennyiségre, abban a kedvező helyzetben vagyok, hogy minden elfogadható árban és vezetése alatt készíttetek eredeti párisi és angol model után bármilyen érzékeny alaknak megfelelő kényelmes mellfűzőt. A tisztelt hölgyközönség ezzel abba az előnyös helyzetbe jut, hogy nem lesz kénytelen más rossz rendszerű és szakszerűtlen nélkül készített fűzőket viselni, s mely esetleg a női szervezetre könnyen káros hatása lehet. Nagy rakományok kész mellfűzőkben 2 koronától feljebb. Javítást a legolcsóbban eszközölök. Szíves bizalmat és pártfogást kér tisztelttel Golstein Karolina, Debrecen, Fő piac, Lamprecht palota.

x **Az Arany Bika kávéházban minden este öngányzene.**

Borzalmas szerencsétlenség.

Két regruta sorsa.

Halál a vonat tetején.

(Saját tudósítónktól.)

— július 31.

A Szatmár-Debrecen közti vasútvonalon az éjszaka folyamán megrendítő szerencsétlenség történt, borzalmas baleset, melynek áldozata két fiatal

parasztlegény, két duhaj katonagyerek, regruta, akik meggondolatlan virtuságuknak életükkel adták meg az árát.

A szerencsétleneket rettenetesen tragikus sors érte. Berukkolni jöttek Debrecenbe, de bele sem kóstolhattak a katonaeletbe, a császár kenyérébe, holtan robogott be velük a vonat.

Mindkettő Diószeg községben való flu, az egyiket Szabó Ferencnek, a másikat Makai Ferencnek hívják. Egyikük 16-ik huszárezredhez, a másik a 39-es gyalogezredhez vonult volna be. A Szatmár felől érkező esti vonattal utazott több bajtársával a két legény. Utközben — mint ez már ilyen alkalommal szokás, beitaloztak egy kicsit és kaptos állapotban, nagy jókedvükben az a szerencsétlen ötletük támadt — menekülni akarva a kupában levő melegségtől, hogy felmáztak a vonat tetejére.

Hogy aztán mi történt velük senki sem tudja. A debreceni állomáson összeuszuzott fejjel, holtan találták őket a kocsii tetőzetén. Ugy eshetett a baleset, hogy amint a sebészen száguldó vonat egyik utjába eső vasúti hid alatt áthaladt, a szerencsétleneknek akik nem törődve a veszéllyel vigan dalolgatva ültek a kocsii tetején — beleütődött fejük a hid szélébe, még pedig oly erősen, hogy halálos sérülést szenvedtek. Az eset Debrecen közelében történt, mert a két legény többi bajtársaik állítása szerint még Vámozéresen együtt volt velük.

Senkisémet vette észre, hogy a vonat tetején voltak. Mikor a vonat berobogott az állomásra az egyik alkalmazott teendőjét végezve akadt rá a két vértócsában heverő hullára. — Nyomban jelentést tett az állomástartóknak, aki telefonon értesítette a rendőrséget, honnan Mile Pál fogalmazó, ügyeletes rendőrtisztviselő csakhamar megjelent a helyszínén és beszállította a két hullát a kózkórházba.

TAVIRATOK.

Sikkasztó pénztárnok.

Marosvásárhely, július 31. Gerey Árpád vasúti állomási pénztárnok elsikkasztott 33000 koronát, a vasúti alkalmazottak augusztusi fizetését s megszökött.

Hajó-összeütközés.

Budapest, július 31. A Dunán ma délután a Solyom nevű személyszállító hajó összeütközött a Gorove vontató gőzössel. A személyszállító koronája eltörtött, míg a vontató léket kapott. Többen a vízbe estek; az utasok közt óriási pánik tört ki. — A mentés sikerült.

Kisiklott gyorsvonat.

Berlin, július 31. A reggeli lapok jelentései szerint a páris-kölni gyorsvonat La buissiere és Solve sur Samba között kisiklott. A mozdony és a szerkocsi lezuhant a vasúti párról. A fűtő életét veszítette, a gépész súlyosan megsebesült. Az utasokban nem esett kár.

Gyilkosság.

Nagykőrös, július 31. Stefanescu gazdag földbirtokost ma este ismeretlen tettes az ablakon keresztül agyonlőtte.

A forrongó Oroszország.

Pétervár, július 31. Az államtudományosság megindította a bírói eljárást azon dumaképviselők ellen, akik Viborgban a polgársághoz intézett felhívást készítettek.

A legutóbb Pétervárott összpontosított gyaloghadosztály visszatért Krasnoj Szelóba.

Pétervár, július 31. A дума feloszlátása alkalmából rendezett hálaadó istentiszteletek a vidék számos templomában tegnap a legnagyobb nyugalomban és a lakosság óriási részvétele mellett folytak le.

Sztrájkoló vasutasok.

Kalkutta, július 31. A keleti vasut alkalmazottai sztrájkba léptek. — A sztrájkolók a vasuti gátat szétakarták rombolni, ebben azonban az alkalmazottak azon része, mely nem csatlakozott a sztrájkolókhöz, megakadályozta őket. A sztrájkolók tegnap gyűlést tartottak, amelyen mintegy 2000-en vettek részt. A gyűlésen több szónok arra szólította fel az alkalmazottakat, hogy tartsanak ki a sztrájkban.

Barbár tozsalkodás.

Jelizabethpol, július 31. A távirati összeköttetés öt napi szünetelése után jelentik, hogy az örmények és tatárok közötti küzdelmek még egyre folynak. Susában, a hoi sok ember életét vesztette, végre helyreállt a nyugalom. A békét a hatóságok és a városi képviselőtestület közvetítte.

Görög-bolgár viszály.

Konstantinápoly, július 31. A filippolyi görögellenes tüntetések érdekelt körökben nagy nyugtalanságot keltenek, mert attól tartanak, hogy a görög bandáknak a macedóniai bolgárok ellen követett eljárásnak viszonzásáról van szó. A porta, mely ugyan a várnai események miatt pro forma tiltakozott, örömmel látja, ezen görög-bolgár küzdelmeket, tekintve, hogy ezáltal a macedóniai harcok is mind hevesebbé válnak és így a görög, valamint a bolgár elem gyöngül.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, július 31.

Buzakinálát és vértelkedv mérsékelt. Tartott irányzat mellett 16,000 métermázsza került forgalomba változatlan áron. Egyébb gabonanemek közül rozs és árpa változatlan, zab lauyha, tengeri tartott. Idő: meleg.

Buza októberre	14.86—88.
Buza szeptemberre	15.44—46.
Rozs októberre	12.58—60.
Rozs áprilisra	—
Zab októberre	12.80—82.
Zab áprilisra	13.02—04.
Tengeri augusztusra	—
Tengeri szeptemberre	12.50—52.
Tengeri 1907 májusra	10.90—92.
Repece augusztusra	32.50—70.

Törvénykezés.

§ **Bünbánó feleséggyilkos** Gacsó Pál mezősáthi földműves tavaly szeptemberben egy féltékenységi perpatvar közepette késsel szíven szúrta feleségét, úgy hogy az harmadnapra meghalt. A gyilkos töredelmében beállotta tettét a miskolci esküdtbíróóság előtt lefolytatott főtárgyaláson, az esküdtek ama kérdésére, hogy akar védelmére valamit felhozni, annyit felelt:

— Nagyon szerettem a feleségemet, megérdemlem az akasztófát!

Az esküdtek a bünbánó vádlottat, hü nősnek mondták a szándékos emberölés büntetésében, mire az eljáró törvényszék 6 évi fegyházra ítélte Gacsót.

A kir. Curia Szeghed Ignác bíró előadásában tárgyalta az ez ügyben benyújtott semmisségi panaszokat a azok elutasításával megerősítette az esküdtbíróóság ítéletét.

§ A felsőbbíróságok szüneti vezetői.

A kir. Curia vezetését a mai napon Heries Tóth János tanácselnök, a kir. tábla vezetését pedig Dr. Devich Lajos tanácselnök vette át.

Szerkesztői-posta.

T. G. Orvosi tanácssal ily esetben nem szolgálhatunk. Tessék orvossal értekezni.

Gloria. Bizony a kérdés nehéz. De ha arra a pályára hivatást érez, ne ijedjen meg a nehézségektől, vágjon neki bizalommal. Az országos színészeti akadémia igazgatósága készséggel küld prospektust.

Iparos. Az új adózók III. oszt. kereseti adóját szeptember 17-én kezdi tárgyalni az adókövetőbizottság. Igen, személyesen szólalhat fel. Kísérje figyelemmel lapunkat, annak idajén olvashatja benne, mely nap kerül önre a sor.

Regényesarnok.**Margit meg az a másik.**

— Irta: Vidovich Ernő. — 7

III.

Csak az ég alján világított néhány csillag, mint egy-egy perázs a hamvadó tűzben, néha szikra repült el az ablak előtt, lassu robogással haladtak el az őrházak előtt, a mikor a fény pillanatr megvilágította a Margit arcát.

— Maga tehát elmegy? — kérde Margit Rápolthytól.

— Elmegyek Margit. Isten tudja, talán örökre. Lehet soha többé nem látom délibábos rónám, nem látom magukat, de...

Nem tudta folytatni, torkát a fájdalom szorongatta.

— Urrá lesz maga fölött is a színész-virtus, bolyong vidékről-vidékre. S vajjon bizonyos-e benne, hogy nem vágyódik soha többé oda, a hol gyermekkorá legboldogabb óráit töltötte, nem fog vágyódni a régi játszótársak után.

— Nem sajnál itt senki, miért maradnak itt tovább? — szólta keserűen Rápolthy. Margit gunyosan mosolygott a Rápolthy keserű komorságán.

— Ej édes barátom, azaz hogy — folytatta zavartan — kedves Rápolthy, ha annyira keserűen megy a jövő ele, nem fog boldogulni.

— Észrevette a tévedését s megtagadta bennem a jóbarátot?

— Oly rutul rágalmazott tegnap csupán azért, hogy rejtgetem, nehogy újra haraggal váljunk el.

— S az bánatánál talán magát?

— Ne bánatson folyton Gábor — mondotta Margit s könyörgő tekintettel nézett Rápolthyra.

A hold elbujt a fellegek mögül. Sugarai szelíden vetette Margitra s Rápolthy szívét újra elfogta a boldog forróság, a reménység. Halk, lágy hangon kezdeit szólni:

— Bocssásson meg Margit, ha megbántottam. Magam rettegek legjobban, hogy a szavam sérti, pedig csak a szerető szív szava az.

— Most már késő a vallomásokkal előállni, Gábor — felelt bánatosan Margit. Évek hosszú során át nem tettünk mást mint vádoltuk egymást, mi már nem feledhetjük a sok keserű percet.

(Folyt. köv.)

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Első rangú kén-szulfid gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák, török, kő- és márványfürdők; hőlég, szénsavas és villamosvízfürdők. Ivó- és belégszűri kura. 200 kényelmes lakosztoba. Szolid kezelés, jutányos árak. — Prospektust ingyen és bérmentve küld.

Az igazgatóság.

Csak rövid ideig!

Debrecenben a Szénvásártéren **KLUDSKY KAROLY** zoológiai

műlovardája

Ma és naponta este 8 órakor, **fényes előadás.**

A valóságnak teljes megfelelő meglepő mutatványok.

(Nem amerikai szédelgés.)

Mindennap más és más válogatott műsor.

Uj! **Óriási elefánt Mutty és Boszko ló.** Uj!

Egy komikus jelenet, idomítva és elővezetve az igazgató ur által.

A világ egyik legnagyobb érdekessége!

Az oroszlan mint műlovagló a lovon, idomítva és elővezetve az igazgató ur által.

2 nagy és 2 kis ló,

idomítva és elővezetve az igazgató ur által.

STEEPLE-CHASSE

nyeregtelen lovon charier lovaglás, előadja Erzsébet kisasszony.

DUBLA TRAPEZ

nagyszerű légtornász-t előadja THE HYK ur.

TANDEM,

lovagolva 2 magyar ménesi lovon ifj. KLUDSKY ur által.

Szenzációs! Nagyszerű! Szenzációs!

Egy utazó állattársaság!

15 him- és nőstényoroszlán, 6 tigris, 2 kutya. Elővezetve HAUER ur által.

MUTTY,

az óriási elefántnak egy komikus eseménye,

elővezetve és idomítva: ifj. Kludsky által.

Miss ORBASANY

csodálatosan idomított állataival, mely áll 2 sudáni oroszlan és 2 bengáli tigrisből.

Fellépnek az összes bohócok kacagtató tréfáikkal.

Egy eredeti magyar ostoba AUGUST előadja Tautz ur.

Helyárak: I. páholy 6 személyre 9 frt. Páholy-ülés 1 frt. 50 kr. számozott ülőhely 1 frt. 20 kr. I. hely 1 frt. II. hely 80 kr. III. hely 60 kr. Karzat 30 kr. — Jegyek előre válthatók a lovardában d. e. 11 órától este 6-ig. Este pénztárnyitás 7 órakor.

Előadás kezdete naponta este 8 órakor.

Kiváló tisztelettel 409-x-1.

KLUDSKY KAROLY,

igazgató tulajdonos.

Az állatok megtekinthetők nappal is 20 krajcár belépő-díjjal.

Kamatozó házi takarékperselyek.

Azon cél elérésére, hogy egész kis összegek is gyümölcsözőleg elhelyezhetőek legyenek, igen csinos kiállítású házi takarékperselyeket rendeztünk be, melyeket

ingyen

bocsátunk feleink rendelkezésére. E szabadalmazott perselyek használata világszerte rohamosan terjedt el és nagy kedveltségnek örvend.

**ALFÖLDI TAKARÉKPÉNZTÁR,
DEBRECENBEN.**

HYDRAULIKUS SAJTÓK

Arany érem
Szeged 1899
Arany érem
Budapest 1899
Arany érem
Pozsony 1902

hydraulikus
sajtóért.

szőlő- és gyümölcsmust sajtolásra a nagy üzem számára, 2 kitolható kosárral vagy 1 kosárral.

Bor-, gyümölcsbor- és gyümölcsnedv-sajtókat kézi hajtásra Herculesnyomerő szerkezettel fa- vagy vastányérral. — Gyümölcs- és

**szőlő-őrleket,
bogyózógépeket,
Gyümölcs-aszaló készülékeket**

gyártanak és szállítanak jótállás mellett mint különlegességet a legújabb szerkezetben.

MAYFARTH PH. és TA., BÉCS, III.

különlegességi gyár gyümölcsértékesítési gépekben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Megrendelések idejekorán kéretnek.

Hirdetések jutányos áron felvételnek.

Még mindig!

Nagyválaszték hosszú és rövid szárú sejem cérna és glâce keztyükben.

**Sérv-kötők, Has-kötők,
hátegyenesítők, műlábak, műkezek, műfüzők mértékszerinti készítéses és szakszerű javítása el vállaltatik.**

Mentőszekrények!

Cséplőgépek és gyár üzemekhez miniszteri rendelet szerint.

SGHÓN SÁNDOR

keztyű, kötszer- és orvosi műszer-tára,

DEBRECEN.

Piac-u. 12. Stenczinger-ház.

Kertek kiültetése alkalmából figyelembe ajánlom, nagy készletemet szép szőnyeg és virágzó növényekből olcsó árban.

Paczelt János

Debrecen, Kossuth-utca.

Zacherlin

Nagyon segít és utóéletlen feregpusztító Üvegekben vásároljuk.

Kapható:

Debrecen
Annók Sándor
Böszörményi István
Csanak József
Csicsó Lajos
Csillag József
Deutsch Lajos
Félegyházy János
Friseth Károly
Ganovszky Lajos
Grünberger es Glück
Havas József
Kertész Miklós

Kertész Nándor
Klein Ignác
Kóhn Henrik
Kömlyssy Lajos
Kontsek Géza
Kovács Mihály
Krausz J. Bernát
Lindenfeld J. Jenő
Lusztig és Bán
Mayer Jenő
Molnár Jenő
Neumann Nándor
Parti Ferenc

Riekl Antal József
Róth Antal
Várray József
Berettyóujfalu:
ifj. Weiszberger Ignác
Rothbart Nándor
Ermihályfalva:
Grósz Hevman és fia
Lévay Vince
Pollák Móric
Hajduböszörmény:
Gemeinbeck József

Tulogdy Ferenc

Hajdunánás:

Slachta József

Hajduszoboszló:

Körner Lola

Tiszafüred:

Kiss Géza Ernő
Schön Jakab
Weiszmann József

kereskedőknél.

Teljesen pótolják
a külföldi likőröket

Schrank Béla

gőzerőre berendezett

likőrgyárának

elismert jó gyártmányai

Esztergomban.

Legnagyobb versenyképesség!

Képviselve: Gedő Adolf,

Debrecen.

Különleges gyártmány:

Triple Sec

„Comme il faut“.

Legelegánsabban készítek

uri öltönyöket, felöltőket, esőköpenyeket,
sport-öltönyöket, disz-magyar ruhákat,
papi palástok, reverendák és fővegeket,
valamint sikkes

EGYENRUHÁKAT

az új szabályzat szerinti kivitelben.

Készítek továbbá teljes katonai felszereléseket
a legelegánsabban, bármely fegyvernemhez, úgy
tényleges, mint tartalékos tiszt és egyéves önkéntes urak részére a legelőnyösebb árban.

A n. é. közönség nagybecsű pártfogását továbbra is kérve, maradtam
kiváló tisztelettel

Prelovszky András

katonai és polgári szabó

Debreczen, Kossuth-utca 4. szám.

Klimatikus
gyógyfürdő.

GLEICHENBERG

Nyári üdülő.

IDÉNY:

Május—Október.

(Stájerország.)

Gyógyjavallatok: Légzőszervek hurutos bajai
(Asztma, Emphysem) az emésztési szervek,
szív-izmok megbetegedésénél, idegbajoknál stb.

Gyógyeszközök: Inhalációs theringia, pneumatikus
kamarák, hidegvizgyógyintézet, szénsavas fürdők
Fangó-gyógyimód stb. stb.

Gyógyforrások: Konstantin-, Emma-forrás, Szent-
János-kut, Remete-forrás.

■ Kimerítő képes prospektussal szolgál, lakás és kocsimegrendeléseket elfogad a Fürdőigazgatóság. ■

Öreg és ifju férfiaknak

ajánlatik az újabb és bővített kiadásban megjelenő
mű: Dr. Müller egészségügyi tanácsosnak a
megzavart ideg- és setuális rendszer
felől és annak gyökeres gyógyításáról írott könyve
tanulság céljából. Szabad küldés borítékban 1 kor
20 fill. értékű bélyeg ellenében.

Curt Röber, Braunschweig.

A perselyek az Iparbank kirakataiban láthatók.

A Debreczeni Ipar- és Kereskedelmi Bank

a takarékoságot elősegítendő

mindenkinek, ki betevőink sorába lépni hajlandó,

egy acélból készült, csinos

Takarék-gyűjtő szekrényeket

ad kölcsön, ha első betétként 5 koronát fizet be, mely összeg a betevő tulajdonát képezi és betéti könyvet kap róla és kamatozik.

A takarékgyűjtő szekrényeket

zárva kézbesítjük feleinknek és csak egyedül mi nyithatjuk ki; szükséges tehát, hogy havonként legalább egyszer elhozzák azt hozzánk, hogy az összegyűlt legkisebb összegeket is átvegyük és kamatoztatás véget a betétkönyvbe bejegyezhessek.

Ha csak 20 fillért becsusztat naponta a perselybe, csodálkozni fog, hogy mily összegre nő az rövid 5 év alatt is. Tájékoztatóul szolgáljon a következő táblázat:

	Tőke	Kamat	Összesen
20 fillér naponként 5 év alatt növekedik	365.—	37.98	402.08
40 " " " " " "	730.—	75.96	805.96
60 " " " " " "	1095.—	113.94	1208.94
80 " " " " " "	1460.—	151.92	1611.92
1 kor. " " " " " "	1825.—	189.90	2014.90
2 " " " " " "	3650.—	370.80	4029.80

Kérjen tehát ily

Takarék-perselyt

a Debreczeni Ipar- és Kereskedelmi Banktól.